

Dønna kommune

8820 Dønna

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2010/3601
Deres ref: 15/198
Vår dato: 13.04.2015
Deres dato: 16.02.2015
Arkivkode: 442.21

Utvidet eggsanking og tidlig jaktstart på grågås - Alstahaug , Dønna , Herøy og Vega

Fylkesmannen i Nordland viser til oversendelse datert 16.02.15 fra Dønna kommune på vegne av kommunene Dønna, Herøy, Alstahaug og Vega angående tidligere jaktstart på grågås og utvidet eggsanking.

Konklusjon

Etter en helhetlig vurdering har Fylkesmannen kommet fram til at det foreligger grunnlag for å innvilge søknaden. Fylkesmannen har med hjemmel i lov av 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold §§ 15 og 16, og forskrift av 01.03.12 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun § 3, fastsatt forskrift om tidligere jaktstart på grågås og utvidet eggsanking i deler av kommune Alstahaug, Dønna, Herøy og Vega.

Kort om søknaden

Felles forvaltningsplan for kortnebbgås, hvitkinngås og grågås i kommunene Alstahaug, Dønna, Herøy og Vega ble vedtatt av kommunene i 2014. Med bakgrunn i nevnte plan søkes det nå om tidligere jaktstart på grågås fra og med 26. juli i perioden 2015 – 2017. Det søkes i tillegg om utvidet eggsanking i spesifiserte områder i alle kommunene. Formålet er å redusere skadeomfang på dyrka mark og regulere grågåsbestanden slik at konfliktene mellom landbruksnæringa og grågåsa blir redusert.

Begrunnelse

I henhold til naturmangfoldlovens (nml) § 7 er prinsippene i lovens §§ 8 til 12 lagt til grunn ved behandlingen av søknaden.

Grågåsa hekker i store deler av Nord-Europa og Russland til Stillehavet i øst. Arten blir inndelt i en vestlig og østlig underart. Den nordvesteuropeiske bestanden av grågås har i løpet av de siste 30 årene økt kraftig. I Norge hekker grågåsa langs hele kysten, med tyngdepunkt av utbredelsen og bestand fra Sunnmøre til Nordland. Grågåsbestanden i Norge ble i 1996 grovt estimert til 10 000 hekkende par. Antall individer ble i 1999 estimert til å være rundt 200 000 (Nilsson et al. 1999). Det er nærliggende å tro at den norske bestanden i dag er større enn dette. For Helgelandskystens del er grågåsa en tallrik hekker, og danner utvilsomt et høstningsverdig overskudd.

Ankomsten av grågås er ca. to til tre uker tidligere enn for 20-30 år siden. Dette har medført at trekket sørover har startet tidligere. Tidligere startet grågjess trekket sørover i løpet av september (Håland 1979, Follestad 1994). Ettersom trekketidspunktet har blitt forskjøvet med flere uker de siste 20 årene, har dette trekket allerede startet ved ordinær jaktstart 10. august (Follestad 1994, Strann m.fl. 2002).

Økende bestander av de fleste gåsebestander i Europa og en forandring i områdebruk har medført både en økning i konflikten mellom landbruk og gjess, og en forflytning av konflikten til nye områder (Shimmings 1998). Mye av forandringen i områdebruk hos gjess kan skyldes endringer i landbruk og driftsformer (Prop m.fl. 1998). Samtidig har bestander av både grågjess og hvitkinngjess på trekk i Norge økt i antall (Follestad 1994, Pettifor et al. 1998, Black et al. 1999). Begge arter har vist en preferanse for beite på intensivt drevet gressmark. Dette, i tillegg til økt bestand av grågås, har ført til problemer for gårdbrukere som opplever store beiteskader på avlingen. Det framgår av nml § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Økonomiske hensyn vil således måtte inngå i vurderingen av framskjøvet jaktstart. Formålet med å starte jakta på grågås tidligere vil blant annet være å begrense skadeområdet på dyrket mark.

Ettersom grågåsbestanden er ansett å være stor og det dannes et høstningsverdig overskudd, samt det faktum at trekket sørover starter i begynnelsen av august, vil en framskjøvet jaktstart etter vår vurdering ikke være i strid med forvaltningsmålet for arter i nml § 5. Det foreligger etter dette ikke en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, og føre-var-prinsippet i nml § 9 vil ikke gjøre seg gjeldende i denne saken.

Grågjess kan ha tilhold på innmark som grenser til våtmarksarealer. I våtmarksområdene hekker andre fuglearter. En framskjøvet jaktstart kan få negative konsekvenser for andre arter i form av unødvendig stress. Spesielt vil dette gjøre seg gjeldende for arter som ikke er flyvedyktige eller ferdige med myting. På den nordlige halvkule foregår mytingen normalt i perioden juli-september. Ettersom jakten begrenses til innmarksarealer med begrenset tilhørende kantsone, vurderes imidlertid effekten på økosystemet til å bli liten.

Prinsippene i nml §§ 11-12 er vurdert til ikke å være relevant for behandlingen av tidligere jaktstart på grågås.

Aktuelle områder for jakt

Det er viktig at jakten koordineres og rettes mot skadeutsatte områder. I hovedprinsipp skal jaktområdene være aktivt drevne innmarksarealer.

Dersom antallet felt gjess ønskes økt, vil det kreve mer enn å samle flest mulig jegere i et område. Bestandsregulering gjennom beskatning vil i like stor grad være avhengig av et godt fungerende samarbeid mellom grunneiere, jegere og kommunen som gjennom tilrettelegging, informasjon og regulering av jakten bidrar til en optimal jaktpraksis hvor gjessene ikke drives ut av området, jfr. NINA rapport 431 (2009).

Aktuelle områder for eggsanking

I søknaden er det vedlagte kart hvor eggsankingen kan foregå. Eggsanking kan være en metode for å begrense skadeomfang ved at det klekkes færre unger som senere vil beite på dyrket mark, og på lang sikt ved at både antall ikke-hekkende ungfugler neste år blir lavere og ved at rekrutteringen av nye hekkefugler vil bli mindre.

Døgnregulering

I forskrift av 15.07.2014 ble det åpnet for døgnregulering av jakta, med jakttid fra kl. 04.00 til 10.00 i perioden 1.- 10. august. Dette videreføres.

Fylkesmannen mener dette er fornuftig ut i fra ønsket om å dempe jaktintensiteten. Dette gjøres for å unngå at jaktintensiteten bidrar til et for tidlig grågåstrekk. I henhold til jakttidforskriften er det i de fem første dagene av den ordinære jakta også jaktforbud etter kl. 10.00.

Forutsetningene for å åpne for tidligere jaktstart og utvidet eggsanking som omsøkt, er etter Fylkesmannens vurdering tilstrekkelig oppfylt. Vi mener det er forsvarlig å åpne for jakt fra og med 26. juli til og med 9. august i årene 2015 og 2016 på innmark (fulldyrket og overflatedyrket mark samt innmarksbeite) med tilhørende randsoner i kommunene Alstahaug, Dønna, Herøy og Vega. Forskriften fastsettes med følgende forutsetning:

- Det tillates kun jakt på aktivt drevne innmarksareal (fulldyrket og overflatedyrket mark samt innmarksbeite, jfr. forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket) og i randsonen til innmarka. Dette gjøres for å redusere beiteskader. Samtidig vil en på denne måten bidra til at man jakter på hele bestanden, ikke bare de som hekker seinest. Det siste vil trolig til en viss grad motvirke ytterligere forskyvning mot tidlig hekking.
- Det er ikke tillatt å jakte på friområder i henhold til forvaltingsplanens vedlegg 3-8. Områdene er markert med grønn farge.
- Det kan kun jaktes i tidsrommet fra klokka 04.00-10.00 (for å unngå at et for høyt jakttrykk fremprovoserer et for tidlig trekk).
- Etter endt jaktsesong i 2016 skal det lages en rapport som oppsummerer og evaluerer erfaringer fra jakta disse to årene. Rapporten skal minimum inneholde:
 - antall jegere og jakt døgn
 - antall felt fugl og aldersfordeling voksne og årsunger i de ulike områdene
 - vurdering av ordningen i forhold til skadereduserende effekt på dyrka mark
 - den tidlige jaktas eventuelle påvirkning på tidspunkt for høsttrekket til grågåsa.

Det åpnes også for utvidet eggsanking til og med 30. april i følgende områder:

- Alstahaug: Mindland og Austbø/Blomsøy/Hestøysund.
- Dønna: Vandve, Skaga, Åker/stavseng og Glein/Våg.
- Herøy: Tenna, Sør-Herøy og Nord-Herøy
- Vega: Viksås og områdene Åsen, Floa, Kjøl/Andvågen og Færset.

Det skal også lages en rapport som oppsummerer og evaluerer erfaringer fra eggsankinga. Frist for rapportering er **15.11.2016**.

Sluttkommentarer

Vi ber om at kommunen legger ut informasjon om forskriften og forskriftsteksten på sin internettside. Informasjon om forskriften vil også bli lagt ut på Fylkesmannens hjemmeside. Videre bes kommunen sørge for at grunneierne og jegerne gjøres kjent med brevets innhold. Det er viktig at informasjon om hvilke areal som er friområder gjøres lett tilgjengelig.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
Seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Forskrift om utvidet jakttid på grågås og utviding av periode for eggsanking for perioden 2015-2016 i nærmere angitte områder i kommunene Alstahaug, Dønna, Herøy og Vega i Nordland fylke

Fastsatt av Fylkesmannen i Nordland 14.04.15. Forskriften er fastsatt med hjemmel i lov av 19.06.09 om forvaltning av naturens mangfold §§ 15 og 16, og § 3 i forskrift av 01.03.12 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2012 til og med 31. mars 2017.

§ 1. Det åpnes for jakt etter grågås fra og med 26. juli til og med 9. august for årene 2015 og 2016 i kommunene Alstahaug, Dønna, Herøy og Vega.

§ 2. Jaktområdet avgrenses til innmark og dens randsone (inntil 50 meter fra innmark). Det er ikke tillatt å jakte på friområder i henhold til forvaltingsplanens vedlegg 3-8. Friområdene er synliggjort med grønn farge i kartene.

§ 3. Det tillates kun jakt innenfor tidsrommet kl. 04.00-10.00.

§ 4. Det åpnes for å utvide tida for eggsanking fram til og med 30. april i utvalgte områder.

§ 5. Denne forskriften trer i kraft straks.